

**Actiunea in despagubire
prevazuta de Legea
insolventei. Probleme
practice**

Cuprins

- ✓ **Denuntarea contractelor de catre administratorul judiciar. Obligativitatea optiunii.**
- ✓ **Scopul masurii denuntarii: maximizarea averii debitorului**
- ✓ **Desfiintarea masurii denuntarii poate surveni numai ca urmare a admitterii unor critici de nelegalitate, nu si de simpla oportunitate**
- ✓ **Ce despagubiri poate pretinde tertul contractant in ipoteza confirmarii legalitatii masurii denuntarii?**
- ✓ *De lege ferenda*

Obligativitatea optiunii de mentinere/denuntare a contractelor in derulare (I)

- Administratorul judiciar este **obligat** sa isi exprime optiunea cu privire la mentinerea sau denuntarea contractelor aflate in derulare la data deschiderii procedurii insolventei.
- Sintagma “poate” din art. art. 123 (1) din Codul insolventei nu confera obligatiei caracter facultativ, ci trebuie interpretata in sensul in care indeplinirea scopului maximizarii averii debitorului se poate urmari de catre practician **fie** prin denuntarea **fie** prin continuarea contractelor.
- Criteriul uneia sau alteia dintre optiuni este intotdeauna **maximizarea averii debitorului**.
- Mecanismul de mentinere sau denuntare prevazut de art. art. 123 (1) din Codul insolventei nu implica o actiune judiciara, ci masuri de natura luarii unei decizii **manageriale** la nivelul debitoarei.
- Corelarea cu art. 45 (2) din Codul insolventei – deciziile manageriale sunt controlate exclusiv de catre creditorii.

Scopul masurii denuntarii: maximizarea averii debitorului (II)

- Maximizarea averii debitorului reprezinta criteriul in functie de care administratorul judiciar isi exercita optiunea de a mentine sau denunta un contract, de unde rezulta ca masura denuntarii a fost gandita de legiuitor in favoarea debitorului, in prim plan, si a masei credale in mod implicit.
- Maximizarea averii se poate realiza numai prin setul de masuri instituit prin Codul insolventei, al caror titular este administratorul judiciar – pus in situatia de a sacrifica drepturi si interese altminteri legitime pentru scopul superior al satisfacerii intr-o cat mai mare masura a masei credale si al redresarii debitorului.
- Ca si consecinta, masura denuntarii nu il poate pune pe debitor intr-o postura mai dezavantajoasa economic fata de alternativa mentinerii contractului, intrucat in acest mod ar fi deturnata de la scopul sau.
- Din perspectiva scopului reglementarii, apare inadmisibila acordarea unui eventual beneficiu nerealizat pana la finalul contractului catre tertul contractant.
- In aceasta maniera, debitorul ar fi lipsit de orice beneficiu contractual, fiind in schimb tinut de obligatia de a despagubi contractantul, fapt care ar infrange principiul maximizarii averii.

Criticile care pot conduce la desfiintarea denuntarii (III)

- Limitele controlului judiciar in privinta masurilor administratorului judiciar sunt prevazute de art. 45 (2) din Codul insolventei: judecatorul sindic poate controla masurile administratorului numai sub aspectul legalitatii.
- Din practica Curtii de Apel Bucuresti (2014): *”apreciindu-se ca denuntarea unui contract care nu este profitabil pentru debitor reprezinta exercitarea unei atributii **manageriale** a administratorului judiciar, in masura in care se invoca aspecte ce tin de oportunitatea masurii, contestarea acesteia excede limitelor controlului judecatoresc”*.
- Pot reprezenta motive de nelegalitate a masurii: denuntarea unui contract executat integral/substantial; exercitarea optiunii cu nerespectarea termenului de prescriptie de 3 luni de la data deschiderii procedurii.

Actiunea in despagubiri introdusa de cocontractant (IV)

- Natura acestei actiuni se apropie mai mult de raspunderea delictuala decat de cea contractuala, cel putin din urmatoarele perspective:
  - Iesirea fortata din contract este provocata de un tert absolut fata de contract, administratorul judiciar, care actioneaza astfel in virtutea legii;
  - O atare denuntare este evident nereglementata de contract – deci nu poate intra in sfera ilicitului contractual;
  - Debitorul nu este consultat cu privire la denuntare si nu are drept de decizie in sustinerea sau anihilarea acestei masuri.
- In concluzie, interventia administratorului judiciar si terminarea fortata a unui contract altfel valabil reprezinta o fapta extracontractuala, pentru care debitorul nu poate raspunde pe taram contractual.

Actiunea in despagubiri introdusa de cocontractant

- Codul insolventei nu stabileste reguli speciale, derogatorii, pentru exercitarea si solutionarea actiunii in despagubiri prevazuta de art. 123(1) din Codul insolventei.
- Art. 342 din Cod prevede ca dreptul comun aplicabil in lipsa unui conflict cu Codul insolventei este reprezentat de Codul civil si Codul de procedura civila.
- Codul civil reprezinta singura reglementare in materia actiunilor in despagubiri – contractuale sau delictuale.
- Fara un alt reper juridic sau o reglementare speciala derogatorie, actiunea in despagubiri ramane guvernata de dispozitiile Codului civil.
- Consecinta: cocontractantul trebuie sa probeze toate elementele raspunderii civile – fapta ilicita, prejudiciu, legatura de cauzalitate, vinovatie.

Actiunea in despagubiri introdusa de cocontractant

- Niciunul dintre elementele raspunderii subiective nu ar putea fi probat de catre cocontractant in persoana debitorului intrucat:
  - Fapta ilicita este intotdeauna masura denuntarii. Caracterul licit sau ilicit – prin raportare la criteriul maximizarii averii debitorului si inexistentei unui abuz de drept din partea administratorului judiciar – este imputabil administratorului judiciar, nu debitoarei.
  - Vinovatia nu poate apartine debitorului intrucat nu este titularul masurii.
  - Prejudiciul nu poate consta in beneficiu nerealizat, intrucat ar goli de continut insasi masura denuntarii – aceasta nu ar mai putea conduce la maximizarea averii debitorului.
  - Eventualul abuz de drept al administratorului judiciar, manifestat in adoptarea unei masuri de denuntare care nu conduce la maximizarea averii debitorului, este imputabil acestuia si nu poate constitui temei pentru exercitarea actiunii in despagubiri la care se refera art. 123(1) din Codul insolventei.

Actiunea in despagubiri introdusa de cocontractant

- Intrucat raspunderea subiectiva nu poate fi aplicabila cata vreme nu exista culpa debitorului in adoptarea masurii, actiunea in despagubiri poate fi intemeiata numai pe o raspundere obiectiva, independenta de culpa, cu anumite limitari care tin de scopul masurii denuntarii.
- Raspunderea obiectiva nu implica ideea de culpa ci se grefeaza pe notiunea de garantie, conform careia chiar exercitiul unui drept legitim poate fi sanctionat daca aplicarea sa cauzeaza neajunsuri excesive.
- Dupa cum debitorul trebuie protejat de raporturile comerciale dezavantajoase, trebuie recunoscut si tertului posibilitatea de a obtine o anumita satisfactie pentru compensarea pierderilor suferite ca urmare a denuntarii contractului sau.

Actiunea in despagubiri introdusa de cocontractant

- Satisfactia oferita tertului trebuie insa ponderata cu scopul si rolul procedurii insolventei in general si masurii denuntarii in particular.
- Scopul procedurii insolventei este acoperirea pasivului si redresarea debitorului, pentru atingerea caruia legiuitorul a instituit instrumente adecvate, intre care si incetarea raporturilor dezavantajoase. Acest deziderat nu ar putea fi atins daca practicianul nu ar detine toate parghiile pentru cresterea la maxim a averii debitorului.
- Una dintre parghii este denuntarea contractului, cu plata unei despagubiri.
- Despagubirea acordata tertului trebuie corelata cu scopul denuntarii – maximizarea averii debitorului.

Actiunea in despagubiri introdusa de cocontractant

Concluzie

- Despagubirea pentru denuntare trebuie sa fie stabilita cu luarea in considerare a principiului maximizarii averii debitorului – acestuia nu ii poate fi inrautatita situatia patrimoniala comparativ cu ipoteza mentinerii contractului, prin acordarea de despagubiri disproporionate cocontractantului, intrucat ar disparea ratiunea denuntarii.
- Avand in vedere principiul maximizarii averii debitorului si scopul denuntarii, cocontractantului nu ii poate fi acordat beneficiul contractual nerealizat.
- In mod echitabil si respectand limitarile impuse de Codul insolventei (principiul maximizarii averii debitorului) Cocontractantul poate fi despagubit exclusiv pentru daunele materiale suferite.

Actiunea in despagubiri introdusa de cocontractant

Ipoteze posibile:

- Bun in tranzit, achizitionat/produs de catre cocontractant si care nu ar putea fi revandut decat cu eforturi excesive de catre cocontractant (ex. piese de schimb pentru o activitate pe care debitorul o sisteaza si care sunt greu de revandut datorita specificului activitatii pentru care sunt produse).
- Neacordarea unui termen rezonabil pentru relocarea cocontractantului chiras, in ipoteza denuntarii contractului de inchiriere.
- Eventuale despagubiri la care cocontractantul este obligat catre contractantii sai, in urma denuntarii.

EURO Insol

Actiunea in despagubiri introdusa de cocontractant

De lege ferenda:

Credem ca ar fi utila detalierea in lege a despagubirilor posibil a fi acordate cocontractantului sau crearea unor principii general valabile pentru acordarea de despagubiri pentru denuntare.

**EURO INSOL SPRL,
Str. Costache Negri nr. 1-5, et.3, sector 5, Bucuresti,
Cladirea Opera Center
office@euroinsol.eu**